

בלמ"ס

ערעור (מעצרים) 32/11

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני:

תא"ל דורון פיילס – המשנה לנשיא

בעניין:

התובע הצבאי הראשי - המערער

(ע"י ב"כ, רס"ן אבישג אגמי-מרדכי; סרן סלמאן סרחן)

נגד

רב"ט ג.ש. - המשיב

(ע"י ב"כ, עו"ד דנה נוף)

ערעור על החלטה של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי הצפון שניתנה בתיק צפ/48/11 (אל"ים מאיה הלר – הנשיאה) בתאריך 8/2/2011. הערעור נדחה.

החלטה

1. כנגד המשיב הוגש כתב אישום אשר מייחס לו שורה של עבירות סמים- תיווך, עשיית עסקה בסם ושימוש בו. בתמצית, מיוחס למשיב כי בהזדמנויות לא מעטות רכש סם מסוג קנאביס, עבור כמה מחבריו, שהם חיילים, מסוחר סמים שהכיר. המשיב עשה שימוש ב-15 הזדמנויות בסם, בנסיבות שאינן צבאיות, עם חבריו החיילים. התביעה הצבאית עתרה בבית הדין קמא לעצור את המשיב עד תום ההליכים בעניינו. נשיאתו הנכבדה של בית הדין קמא דחתה את הבקשה ותחת זאת הורתה כי המשיב ישוחרר בתנאים- מעצר בית מלא בהשגחת אימו, הפקדת ערבות כספית וערבות צד ג'. מכאן ערעורה של התביעה.

2. הטעם המרכזי להחלטת הנשיאה נעוץ במצבו הנפשי של המשיב, שחלה בו החמרה לאחרונה והחשש כי ידרדר עוד. טעם נוסף, גם אם לא מרכזי, הוא כי למשיב נקבע פרופיל 21 ואין הוא חייל עוד. ואף זאת צוין, כי קשיים ראייתיים מסוימים מקימים אפשרות כי המשפט יתארך. בסיכומם של דברים קבעה הנשיאה:

"...מאחר שההכרעה בשאלת המעצר הינה לעולם אינדיבידואלית... סברתי כי במקרה זה, החשש מפני השלכות המשך המעצר על מצבו הנפשי של הנאשם, מצדיקות נקיטה בחלופת מעצר..."

3. התביעה סבורה כי המעשים המיוחסים למשיב, שאין מחלוקת כי יש לגביהם ראיות מספקות לשלב דיוני זה, מלמדים על מסוכנותו, שאין ניתן לענות עליה בחלופה וכי לא בוססה הטענה כי המשך המעצר ידרדר את מצבו הנפשי של המשיב ולמעשה, נקבע כי אין מניעה להוסיף ולעוצרו.

4. בפני בית הדין קמא הובאו כמה חוות דעת בעניין מצבו הנפשי של המערער. אסקור אותן, בתמצית: ד"ר יבגני שינקרנקו, פסיכיאטר מבס"כ 396 מציין בחוות דעתו מיום 10/1/2011-

"מדובר בבעל הפרעת אישיות מקלסטר B עם קווים מעורבים, ברקע ADHD וקושי ניכר בהסתגלות ותפקוד... לאחרונה ייתכן והתפתחו גם סימנים אחדים של הפרעת הסתגלות... מדווח על מעשי פגיע חוזרים לצורך השגת רווח משני והיו מחשבות אובדניות בראשית הכליאה... אין עדות למצב פסיכוטי, הפרעה אפקטיבית מזוירית או מסוכנות מיידית לעצמו או לזולת. אין רושם להתמכרות לסמים... מתרשם שאינו כשיר להמשך שירות בצה"ל..."

ד"ר יהודה ברוך, פסיכיאטר מומחה, בדק את המשיב מטעם ההגנה. בחוות דעתו קבע, כי המשיב סובל מהפרעת אישיות מהסוג הגבולי. ד"ר ברוך מציין כי אבחנה זו תואמת את האבחנה של הפסיכיאטר הצבאי. הרופא קבע גם כי המשיב: "סובל מהפרעת קשב וריכוז מגיל צעיר וכן מהתמכרות לקנאביס...". עוד מציין ד"ר ברוך:

"...קיימת סכנה ניכרת כי בהמשך שהותו בכלא, ללא טיפול, עלול להיגרם לו נזק לא בר הופכין של התפתחות מחלת נפש כגון דיכאון, מחלה בילורית או סכיזופרניה. סכנה זו מתעצמת לאור הרקע התורשתי, ההתמכרות לקנאביס ותהליך הגמילה הצפוי לו והפרעת הקשב והריכוז ממנה סובל. יש לציין כי כבר כיום מצוי במצב דכאוני תגובתי. בכדי להפחית סכנה זו יש להתחיל בטיפול מערכתני... מוקדם ככל האפשר. טיפול זה להערכתני קשה שינתן במסגרת הכלא ויש לשקול חלופות..."

מר דובי ברק, פסיכולוג שמטפל במשיב מזה זמן, קבע בחוות דעתו מיום 31/1/2011 אבחנות דומות והוא סבור כי יש לבנות לו תוכנית טיפולית ראשונית כדי לתת למשיב "הזדמנות בלתי שגרתית לבלום את מסלול ההתרסקות..."; ד"ר שינקרנקו נתן חוות דעת נוספת ביום 7/2/2011 ובה התייחסות עדכנית למצבו של המשיב וכן מענה לשאלות שהפנה אליו בית הדין, אודות כשירותו של המשיב לשהות במעצר והאפשרות שהשהיה בכלא תדרדר את מצבו ובכלל זה להביא לפריצתה של מחלת נפש, לאור חוות דעת הפסיכיאטר והפסיכולוג דלעיל. כך קובע ד"ר שינקרנקו:

"...מתרשם כעת שפיתח גם הפרעת הסתגלות עם סימנים דכאוניים וחרדתיים מעורבים. לכן הוחלט להעלות מינון... לצד זאת ממליץ על המשך טיפול תמיכתי על ידי קב"ן במהלך הכליאה. אין עדות למצב פסיכוטי, הפרעה אפקטיבית מזוירית או מסוכנות מיידית לעצמו או לזולת".

במענה לשאלות בית הדין קבע:

"...להערכתי אין כעת באבחנתו או במצבו הנוכחי בכדי מניעה לכליאה ולכן כשיר לשהות במעצר. יחד עם זאת... מתרשם מהחמרה במצבו מאז בדיקתו הקודמת, החמרה המתבטאת בסימנים הפרעת הסתגלות דכאוניים וחרדתיים... לכן, בבחינה רפואית התוכנית הטיפולית שהוצעה בחוות הדעת של הפסיכולוג המטפל אכן יכולה לסייע לו ולשפר את מצבו יותר מאשר הטיפול שניתן להציע לו במסגרת הכליאה... לגבי השאלה האם כליאה עלולה לדרדר את מצבו ולגרום להתפרצות מחלת נפש, ככלל, לא ניתן לנבא הופעת הפרעה נפשית טרם הופעתה בפועל. עצם קיומה של הפרעת אישיות גבולית מהווה גורם סיכון משמעותי להתפתחות הפרעות נפשיות נוספות, וודאי במצבי דחק, ובהחלט כליאה מהווה גורם דחק משמעותי עבור הנ"ל".

5. מן המכלול עולה אפוא כי למשיב הפרעת אישיות משמעותית וכי במהלך הכליאה ניכרת החמרה במצבו, אם כי אין הוא בלתי כשיר להיעצר במתקן כליאה צבאי, תוך טיפול ומעקב. עולה גם כי הוא יכול לקבל, במסגרת פרטית, כשהוא אינו עצור, טיפול טוב יותר. נקבע כי הוא אינו במצב פסיכוטי וכי אין ניתן לחזות התפתחות של מחלת נפש, אולם על רקע מצבו של המשיב, כליאה משמשת גורם דחק להתפתחות של הפרעות נפשיות נוספות.

6. אין מחלוקת כי ברגיל, עבירות כעבירות המיוחסות למשיב מקימות עילת מעצר- המדובר במי שמעורבותו בעולם הסמים עמוקה ואינטנסיבית וכעולה מעדויות המעורבים היה המשיב הרוח החיה בין חבריו והוא שדאג להם להספקת הסם.

7. הנשיאה הנכבדה קמא סבורה היתה כי נקודת האיזון שינתה בעניינו של המשיב את מקומה, בשל הצטברותם של כמה טעמים- הסכנה כי המשך המעצר יביא להחמרה ניכרת במצבו הנפשי של המשיב, העובדה כי אין הוא חייל עוד והסיכוי כי משפטו יתארך.

8. אין זו הקביעה היחידה האפשרית במסכת הנסיבות דנן. המשיב, במעשיו, העיד על עצמו כי, כאמור, מעורבותו בעולם הסמים רבה וכי הוא נכון לעבור עבירות חמורות כדי להיטיב עם חבריו. מאפייני ההפרעות הנפשיות שמהן הוא סובל ובניהם אימפולסיביות ואי יציבות, רגשית וביחסים בין אישיים (כמפורט בחוות דעתו של די"ר ברוך), מוסיפים לחשש כי המשיב עשוי לשוב לסורו והם ודאי אינם מפחיתים חשש כזה.

9. לא בלי התלבטות, ראיתי, בסופו של דבר, להותיר את החלטת בית הדין קמא בעינה, מכמה טעמים מצטברים: המעשים נעשו עם חיילים נוספים, אולם לא בהקשר של השירות הצבאי אלא על רקע היכרות חיצונית לשירות הצבאי והמשיב איננו חייל עוד. בהיבט זה, קהה, במידה מסוימת עוקצה של המסוכנות, בהיבטה הצבאי; העובדה שעולה מחומר העדויות, כי המשיב לא עבר את העבירות לשם בצע כסף, אלא כמחווה, גם אם פסולה ואסורה בתכלית, לחבריו, התנאים שנקבעו לשחרור, יחד עם ההתרשמות שהמשיב מבקש לטפל בבעיותיו ומשפחתו מתגייסת למטרה זו והוא צפוי לעלות על מסלול של טיפול- מקהים, במידה מסוימת את עוקצה של המסוכנות בהיבטה הכללי; לכל אלה מצטרפת ההתרשמות העולה משלל חוות הדעת המקצועיות כי מצבו הנפשי של המשיב מתמיר וכי נדרש טיפול מרוכז כדי להיטיבו וההתרשמות, העולה גם היא מחוות הדעת כי ישנו קשר בין תמונת המצב הנפשי לעבירות הסמים; ואף זאת "...אף אם תאמר, שבנסיבות דנן המדובר במקרה 'גבולי', אשר איפשר הגעה לתוצאה אחרת- אין הדבר מצדיק התערבות בהחלטת הערכאה קמא" (ע"מ/24/00 24/00/מ) **התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט חבושה** (2000).

10. הערעור נדחה.

ניתנה והודעה היום, ה' באדר א' התשע"א, 9 בפברואר 2011, בפומבי ובמעמד הצדדים.

דורון פיילס 54678313-32/11

דורון פיילס, תא"ל
המשנה לנשיא בית הדין הצבאי
ל ע ר ע ו ר י ם

חתימת המגיה: _____ העתק   נאמן   למקור

סגן   ניר   גולני

תאריך: _____ ק'   בית   הדין

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן